

0,29 pst. av heimsins skipaflota gongur burtur á hvørjum ári

Seinastu 8 árinu eru 0,29 pst. av heimsins handils-skipaflota gingin burtur um árið. Tann nýmótans skipafloti og ein framúr góð manning ger, at missirnir i danska handilsflotanum liggja eina lægst — bert 0,24 pst.

Størstu skipamissir hava Finland, Grikkaland og Panama — 3 ferðir so nógv sum Danmark. Hvát Finlandi og Grikkalandi viðvíkja, eru orsokirnar tær, at skipini yvirhøvur eru gomul og tapsvandin i teim heimligu farvönunum rættuliga størur. Panama og Liberia liggja á hædd við Finland. Ein hópur av skipum eru

Tubbaksroyking.

Almikið hevur verið skrivað um tubbaksroyking og tær avleiðingar, roykingin hevur uppá heilsuna. Menn hava verið ógvuliga ójavnir á máli. Seinnu árinu er ein stórkanning farin fram i Ameriku. Undir støðugari umsjón og kanning hava verið 200.000 eldri menn. Tað visti seg, at deyðspercenturin var 68 pst. hægri hjá teimum, ið royktu enn teimum, ið ikki royktu. T. v. s., at fyri hvørji 100 deyðsføll millum ikki-roykjarar, doydu 168 millum roykjararnar. Tey 68 pst. verða nevnd yvirdeyðilighet. Hjá sigarroykjarunum var yvirdeyðilighet 22 pst. og pipuroykjarunum 12 pst.

Deyðilighetin hevði eisini samband við, hvussu nógv teir einstøku royktu. Yvirdeyðilighetin i mun til teir, ið ikki royktu, var henda: Undir 10 sigarettir dagliga: 34 pst., frá 10 til 20: 70 pst., 20 til 40: 96 pst., yvir 40 dagliga: 113 pst. Sjálvst um menn ikki royktu so mikið sum 10 sigarettir dagliga, so var hetta tó nóg mikið til at økja um deyðsvandan.

Tað er veruleiki:

at einastu ferð landið hevur uppspart pening og lagt hann i grunnar var á sinni, tá javnaðarmenn høvdu leiðsluna i figgearnevndini. at higartil er fólkaflokkurin einasti flokkur, ið hevur havt uppskot um, at størmenn skuldu fáa tann skatt, ið lagdur var i grunnar, afturgoldnan. at fylgd sambands- og fólkaflokksmenn javnaðarmonnum i 1943, vildu vit i dag høvi ein fult út nútímans skipaflota og at hesin skipafloti vildi gjørt, at tað var arbeiði til allar hendur, bæði á sjógvi og landi.

495 kvinnur, 11.000 menn.

Kommunuvalini i Føroyum eru nú frá hondini. Hvussu hin endaliga stóðan er kring landið, vita vit ikki. 4. mars i ár vóru kommunuval i Danmark. Teir hava nú gjørt ymiskar kanningar og hava sent út eina frágreiðing um valini. Henda frágreiðing er i mongum sera áhugaverd, og skulu vit her nevna nokkur tøl.

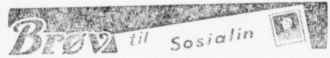
Av 2.769.975 veljarum vóru 2.117.624 á vali, tað er 76,6 pst. Av mannfólkunum valdu 79,6 pst., av konufólkunum 73,6. Bert 0,7 av atkvøðunum vóru ógild ugar ella blankar.

skrasett i hesum landi, tá reiðararnir vilja vera skattafríir, og skattafrælsi ræður i hesum londum. Missirnir standa i samband við, at galdandi lógarreglur i hesum londum eru sera linar og veita manning og skipum ófullkomna trygd. I alt fara 250.000 bruttotons burtur av heimsins skipaflota um árið. Heltvin av hesum missi er orsakað av, at skip sigla á land, 15 pst. fara við eldsbruna, 15 pst. við samanstoytum, 15 pst. sokka, maðan 10 pst. fara av ymskum øðrum orsøkum.

35.483 valevni vóru uppstillað. Av hesum vóru 11.529 vald á 5961 listum. Av teimum valdu vóru 11.034 menn og 495 kvinnur.

Av teimum valdu býráðs- og sóknarstýrslimunum eru 3 pst. kvinnur i sóknar-kommunum, 12 pst. i býarkommunum og 22 pst. i høvuðsstaðskommunum.

I Danmark eru kvinnunar tó samdar um, at tær eru alt ov litid umboðaðar. Hvát Føroyum viðvíkja er enn verri stadd. Okkum kunnugt er tað einaans i Havn, at ein kvinna er umboðað.

Tíðarhóskandi for.

Her i blaðnum hevur reiðiliga ofta verið skrivað um tað órimiliga i, at teir privatu skulu rokja ta rutusigling, ið gevur stórt yvirskot, meðan hitt almenna røkir tær rutur, ið geva stórt undirskot. Hesum eru vit samdir i, og eg vil heita á javnaðarmenn, um teir koma til ræðið, at her verður gjørt ein nýggi skipan, so skattaborgarnir ikki meira koma at bløða fyri hetta órættvisi, meðan teir privatu fylla sínar lummur.

Ein annar spurningur er, at einstøk av fornum, ið rokja hesa sigling, eru ógvuliga ótíðarhóskandi, ja, tað er næstan skomm at bjóða folki umboð á tey. Hetta kunnu vit ikki lata síta á okkum, nú vit fara at skriva 1959. Kunnu teir privatu ikki seta tíðarhóskandi skip i siglingina, so má hitt almenna taka sær av hesum, yvirtaka alla sigling og seta nýggi skip at rokja innanoyggj siglingina.

Ferðamaður.

Hvat er eftir?

At grundarlagið undir tí politikki, ið sambands- og sjálfstýrsmenn settu sær fyri at fremja i 1906, ikki er til longur, er hvørjum manni greitt. — Sjálfstýrslipolitikkurin kravdi eitt vist sjálfstýri. Vit hava fingið nógv stórrí sjálfstýri, enn teir nakrantíð droymdu um.

Sambandsmenn settu sær sum mál: »at arbejdet for bevarelsen af Færoernes nuværende statsretslige forbindelse med Danmark.« Eisini her er alt grundarlagið farið. V. ø. o. hava hesir báðir flokkar yvirtílað seg sjálvar — teir hava einki at gera i føroyskum politikki meira!

Hjónanna millum:

Undir trúlovingartíðini: Hann talar, hon lurtar.

Aftaná brúðleipið: Hon talar, hann lurtar.

Aftaná 10 ára hjónarlag: Bæði tala, grannarnir lurtar.

Landsumsitingin gerast einfaldari og biligari.

Hesi orð eru tikið úr stevnuskrá fólka flokksins til valið 1950. Teir hava sitið við ræðinum i 8 ár, men úrslitið er, at umsitingin er vordin ovurstór og ovurdýr.

Framtíðin er ókend, sjálvst fyri tey, ið skapa hana.

at i USA eru 5000 atomverkfrøðingar. at i norska handilsflotanum arbeíða 45.000 menn, harav 9.000 eru útlendingar. at i heiminum eru 60 mál, har hvørt at teimum er móðurmál hjá meira enn 5 milj. fólkum.

at eftir fólkatalinum er tubbaksforbrúki størst i USA, síðan koma Kanada og Tjekkosllovakia sum nr. 2 og 3. at eldfjallið Kilauca á Hawaii er heimsins størsta. Opningurin 3,5 km breiður og 200 m djúpur.

at fyri heilsuna er stovuhitin millum 19 og 21 gradur hin allrabesti.

Heimsins skipafloti.

Heimsins skipafloti óktist i fjør við 7.788.000 tonsunum og er nú 118.034.000 tons. Herav merkt i:

	tons:
USA	25.590.000
Bretska heimsveldið	24.655.000
Liberia	10.079.000
Hvat Noregi, Svøríki og Danmark viðv. eru tølini hesi:	
Noreg	9.385.000
Svøríki	3.300.000
Danmark	2.035.000

74 pst. av øllum skipum, ið bygd eru aftaná heimsbardagan, eru tangaskip, harav bretska heimsveldið hevur 6,3, Liberia 5,6, Noreg 5,4 og USA 4,1 milj. tons.

»Blekspurtene

70. árgangur er útkomin. Vegna merkis-dagin er kannað eftir, hvørjir menn hava verið oftast teknaðir og til gjóldur i hesum blaði seinastu 10 árinu. Hesir vóru allir bodnir til veitslu á blaðnum henda dagin. Raðfylgjan: H. C. Hansen við 29 myndum, Frederik kongur 27, Kampmann 22, Jens Otto Krag 21, Bomholt 19, Starcke 18 o. s. fr. Kvinnurnar: Margretha, prinsessa, og Helga Petersen 8 hvør, Lis Groes 7 og Ingrid, drottning, 6 ferðir.

Tað er galtið, um ein politikkari broytir meining, men eisini galtið, um hann altíð meinar tað sama.

5 SPURNINGAR:

1. Hvussu nógv fólk er i Íslandi?
2. Hvussu stórt er Noreg?
3. Nær hendi »Titanice«-vanlukkan?
4. Hvussu stór er heimsins gullframleiðsla?
5. Hvor er størri býur i Asiu?

Frælsi er fyrst og fremst hugu-annfrælsi. Tað er byrjan frælsins og vernd frælsins.

Dýr floksa.

Undir einari uppboðsølu i Týsklandi nú um dagarnar varð ein floksa av Mosalvini seld fyri 140 mark. Tað eru bert 1350 flokskur til av hesum slagnum.

Vinkennarin, ið keypti, segði aftaná: »Hetta var eitt rovarakeyp!«

Barnamatur.

IVI — NAM — ÖTU — AGN — VIL.

Tit skulu strika burtur hin seinasta bókstavin i orðunum omanfyri og seta ein nýggjan frammanfyri hvørt orð. — Taka tit so tann fyrsta bókstavin i hvørjum orði, fáa tit navnið á einum kendum og vælsmakandi fugli.

TH. STAUNING: Heimurin treingir til frið. Menniskjuni til arbeiði.

Heimsins størsta skip

tangaskipið »Apollo« varð sjósett nú um dagarnar frá skipasmíðju i Japan. Skipið er 104.500 tons. Tað er 289 metrar langt og kemur at ganga 15 mil. Kostnaðurin er umleið 90 milj. kr.

Grønlandsisurin.

Franski visindamaðurin Paul-Emil Victor, ið ger kanningar i Grønlandi saman við øðrum visindamonnum, sigur, at Grønlandsisurin er umleið 2,7 milj. kubikk-kilometrar. Hetta er so nógv, at heimsins 2,5 miljardir fólk hvør kundi fingið 2 tons av isi um minuttin i 1 ár.

Svar uppá 5 spurningar: 1) 1,4 milj. 2) 324 kv.km. 3) 15. april 1912. 4) 700 tons um árið. 5) Shanghai — 4,5 milj. ibúgvir.

Sakkunnleikin talar:

14. sept. er farin at skriva um trøll. Ájá, eingin ivast i, at teir eru teir rættu mennir at tala um tey.

Nú verður skjótt fosta, og so man 14. fara at skriva um grýlur.

Kunngerð

Tað verður her gjørt kunnigt, at býráðið i 1959 hevur fund 2. og 4. týsdag i hvørjum mánaði, kl. 20, við undantak av juli, har bert verður hildin fundur 2. týsdag, og desember — 2. og 3. týsdag.

Tórshavnar býráð, tann 29. desember 1958.

OLLUM TEIMUM á sjógvi og landi, sum gjøgnum árið á ymsan hátt hava stýðjað okkum og eisini ollum teimum, sum hava hjálpt okkum til at gera jólni so hugnalig sum tey hava verið, veita vit okkara bestu tøkk, og ynskja øllum eitt gott og vælsignað nýggjár.

fyri Føroya Barnaheim,
Nicolina Hejgaard Simonsen.

VALDEMAR LUTZEN
Telf. 1020 Thors hav